

Idéoplæg – 12. februar 2020

Det bæredygtige vandværk

– sådan kan vi sammen arbejde med FN's verdensmål

Danske
Vandværker

Det bæredygtige vandværk

– sådan kan vi sammen arbejde med FN's verdensmål

FN har udpeget 17 mål, som tilsammen skal skabe større bæredygtighed i verden, når det gælder vores miljø og menneskers trivsel. Alle verdens lande skal senest i 2030 leve op til alle mål. Selvom målene kan synes langt fra din hverdag på vandværket, har vi alle en mulighed for (og forpligtelse til) at være med til at påvirke udviklingen gennem vores praktiske arbejde med forsyning af drikkevand. Som forening og som vandværk skal vi ikke arbejde med alle verdensmål men med de mål, hvor vi kan gøre den største forskel.

Danske Vandværker har fundet de fem mål, der kan understøtte dagligdagen på dit vandværk, og som samtidig skal indgå i foreningens politiske og strategiske arbejde. På den måde kan vi sammen arbejde i retning af en bæredygtig produktion og forsyning af drikkevand til forbrugerne. Derved bidrager vi til en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030.

Kernemålet – rent drikkevand

Kernemålet knytter sig til vores kerneopgave om levering og sikring af rent drikkevand. Målet sætter bl.a. fokus på at give adgang til rent drikkevand, styrke vandkvaliteten, gøre vandforbruget effektivt, beskytte og genoprette økosystemer i og omkring vandindvinding samt støtte den lokale håndtering af vand og sanitet.

Vi har i Danmark et godt udgangspunkt for at opfylde målet, og som vandværk gør I allerede en stor indsats. Men vi har stadig nogle udfordringer, som vi sammen skal tage hånd om, hvis vi også i fremtiden skal sikre det rene drikkevand og et sundt miljø – både omkring vores borer og i de områder, hvor grundvandet dannes. Hvis vi ikke hele tiden styrker vores miljøindsats, risikerer vi, at vi fjerner os fra målet, og at Danmark får sværere ved at opfylde FN's målsætning om rent vand til alle.

Sådan kan vandværket og foreningen understøtte mål 6:

- Fastholde og fremtidssikre forsyningssikkerheden ved at lave planer for vedligeholdelse og samarbejde om grundvandsbeskyttelse (bl.a. BNBO). Her kan skovrejsning være et element.
- Bruge mindst mulig videregående vandbehandling og kun bruge det, når det er nødvendigt for at sikre vandkvaliteten i en midlertidig periode.
- Reducere vandspild og sikre et effektivt vandforbrug ved bedre brug af ny teknologi og data.
- Fremme forståelsen af forbrugereje, den decentrale vandforsyning og det lokale engagement.

Energi- og klimamål – bæredygtig energi og ansvarligt forbrug og produktion

To mål er beslægtet med kernemålet, og sammen skaber de synergi og kan understøtte indsatsen med at sikre bæredygtig forsyning af drikkevand. De to mål er mål 7 om bæredygtig energi og mål 12 om ansvarligt forbrug og produktion. Målene er valgt, fordi I som vandværk allerede arbejder med flere af delmålene og har gode forudsætninger for at gøre endnu mere. For eksempel ved at spare på vand og energi og anvende bæredygtige materialer.

Danske Vandværker er som forening inviteret med i regeringens klimapartnerskab for affald, vand og cirkulær økonomi, der har en målsætning om en energi- og klimaneutral dansk vandsektor i 2030. Den målsætning kan kun nås, hvis vi alle gør en indsats. De store spildevandsselskaber har naturligt større mulighed for at reducere energiforbruget og dermed klimabelastningen end selskaber, der kun leverer drikkevand. Men vi kan stadig gøre en forskel og levere vores bidrag.

For eksempel arbejder mange vandværker allerede med at reducere energiforbruget. Danske Vandværker har som hjælp udviklet et katalog med idéer til, hvordan I på værkerne kan spare på energien og hente store besparelser. Mange bække små gør som bekendt en stor å, og ved at alle vandværker arbejder struktureret med at nedbringe vand-, energi- og materialeforbrug og reducere affald, kommer Danmark tættere på at opfylde målene om et grønt energiforbrug og ansvarlig produktion.

Sådan kan vandværket understøtte mål 7:

- Bruge mere vedvarende energi lokalt bl.a. solceller, solpaneler mv.
- Spare på energi i drift og bygninger
- Sikre energieffektivitet ved at tage nye teknologier i brug
- Samarbejde og indgå partnerskaber med leverandører om udvikling og implementering af nye, grønne vandteknologier – hvor der også kan være et eksportpotentiale

Sådan kan vandværket understøtte mål 12:

- Have fokus på at reducere vandspild
- Indvinde drikkevand klima- og miljøskånsomt og eventuelt indgå frivillige aftaler for oplande
- Kun vandrensning, hvis der ikke er andre muligheder
- Vælge bæredygtige indkøb med fokus på produkternes livscyklus
- Større brug af digitalisering og udveksling af data
- Samtænke produktion af drikkevand med levering af energi i form af el og varme
- Genanvende materialer, fx plastik og metal
- Skabe lokalt engagement – for eksempel kampagner rettet mod forbrugerne
- Vandsamarbejder

Uddannelse og opkvalificering af medarbejdere og rekruttering af nye kompetencer til drift og bestyrelser er centralt i forhold til begge mål. Indsatserne bør efter behov dokumenteres og evalueres.

Sådan kan foreningen understøtte mål 7 og 12:

Som forening kan vi arbejde med at fjerne barrierer og fremskynde regulering, der styrker indsatsen hos jer på vandværkerne og baner vejen for bæredygtig drift. Det kan for eksempel være vilkårene for anvendelse af vedvarende energiformer eller samspillet med andre forsyningsgrene, hvis man vil samtænke produktion af drikkevand med levering af el eller varme. Danske Vandværker kan som forening også være med til at sikre fokus på miljøkrav i udbud eller at udbrede nye værktøjer for bæredygtige indkøb.

Støttemål – ligestilling, innovation og partnerskaber

De tre sidste mål skal hjælpe med at fremme den samlede indsats. Det ene er **mål 5 om ligestilling**, hvor vi som forening vil arbejde for at synliggøre vigtigheden af mangfoldighed i vandværkernes bestyrelser og i ledende stillinger og på den baggrund gøre det attraktivt for kvinder og yngre at indgå i vandværksarbejdet.

Det andet er **mål 9 om industri, innovation og infrastruktur** hvor vi som forening kan arbejde for en effektiv og velfungerende infrastruktur og et højt niveau af forskning og udvikling.

Det tredje mål er **mål 17 om partnerskaber**, som er grundlæggende for hele den måde vi arbejder på, når det drejer sig om at få nye idéer og omsætte dem til praksis. Som vandværk kan I være med til at bidrage til innovation og teknologifremme ved at igangsætte nye projekter med leverandører, være åbne over for nytænkning og tage nye teknologier i brug.

Figuren viser de seks mål, som skal bidrage til en bæredygtig forsyning af drikkevand frem mod 2030.

Mål 6 : Kernemålet – rent drikkevand

Mål 7 og mål 12: Energi- og klimamål

Mål 5, mål 9 og mål 17: Støttemål

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Vurdering af den danske indsats for at indfri FN's verdensmål

Kilde: SDG indeks(2019)

- Stor udfordring
- Betydelig udfordring
- Stadig udfordringer
- Verdensmål indfriet

Danske Vandværker

Solrød Center 20 C
2680 Solrød Strand

www.danskevv.dk
info@danskevv.dk

